Euroopa Parlament
2019-2024

Naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon

2022/0402(CNS)

28.9.2023

ARVAMUS

Esitaja: naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon

Saaja: õiguskomisjon

ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus, mis käsitleb kohtualluvust, kohaldatavat õigust, põlvnemisega seotud asjades tehtud lahendite tunnustamist ja ametlike dokumentide vastuvõtmist ning Euroopa vanematõendi loomist (COM(2022)695 final – C9-0002/2023 – 2022/0402(CNS))

Arvamuse koostaja: Robert Biedroń

PA_Legam

LÜHISELGITUS

Komisjon esitas 8. detsembril 2022 ettepaneku võtta vastu nõukogu määrus, mis käsitleb kohtualluvust, kohaldatavat õigust, põlvnemisega seotud asjades tehtud lahendite tunnustamist ja ametlike dokumentide vastuvõtmist ning Euroopa vanematõendi loomist (2022/0402 (CNS)). Nõukogu otsustas 9. jaanuaril 2023 konsulteerida selle ettepaneku osas Euroopa Parlamendiga (COM(2022) 695 final).

Ettepaneku eesmärk on tugevdada laste põhiõiguste ja muude õiguste kaitset piiriülestes olukordades, sealhulgas nende õigust identiteedile, mittediskrimineerimisele ning era- ja perekonnaelule, ning pärimis- ja ülalpidamisõigust teises liikmesriigis, seades esikohale lapse huvid.

Selleks et käsitleda probleeme, mis on seotud põlvnemise tunnustamisega kõikidel eesmärkidel, ja kõrvaldada olemasolev lünk liidu õiguses, teeb komisjon ettepaneku võtta vastu liidu eeskirjad põlvnemist käsitleva rahvusvahelise kohtualluvuse kohta (millega määratakse kindlaks, millised liikmesriigi kohtud on pädevad tegelema põlvnemise küsimustega, sealhulgas määrama kindlaks põlvnemise piiriülestes olukordades) ja kohaldatava õiguse kohta (millega määratakse siseriiklik õigus, mida tuleks kohaldada põlvnemise küsimustes, sealhulgas põlvnemise kindlaksmääramise suhtes piiriülestes olukordades), et hõlbustada seejärel teises liikmesriigis kindlakstehtud põlvnemise tunnustamist liikmesriigis. Komisjon teeb ka ettepaneku luua Euroopa vanematõend, mida lapsed (või nende esindajad) võivad taotleda ja kasutada, et esitada teises liikmesriigis oma põlvnemise kohta tõendeid.

Pidades silmas eespool nimetatud eesmärke ning arvukaid takistusi ja lünki liidu õiguses, peab Euroopa Parlamendi naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon tagama, et see tunnustamine ja sooline võrdõiguslikkus integreeritakse asjakohaselt tulevasse määrusesse.

Käesoleva määrusega tuleks tagada, et lapsed saaksid kasutada oma õigusi ja säilitada oma õigusliku seisundi piiriülestes olukordades, olenemata perekondlikust olukorrast ja ilma diskrimineerimiseta, eriti naisi ja samasoolisi paare diskrimineerimata ning ilma lapse huvisid kahjustamata.
Ühes liikmesriigis kindlakstehtud põlvnemissuhte mittetunnustamine teise liikmesriigi poolt mõjutab eelkõige vikerkaareperesid (LGBTIQ+ pered) ja muud liiki perekondi, mis tuumperekonna mudeliga ei ühti.

Samuti tuleb rõhutada, et ELi liikmesriigid peavad tunnustama põlvnemissuhet, et võimaldada lapsel piiranguteta kasutada koos kummagi vanemaga õigust vabalt liikuda ja elada kõigi liikmesriikide territooriumil, nagu on tagatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 21 lõikega 1, mille kohaldamine on soolise võrdõiguslikkuse tagamise eeltingimus.

Komisjoni ettepaneku kohaselt on põlvnemise tunnustamisest keeldumise põhjuste loetelu ammendav ning hõlmab muu hulgas avaliku korra (*ordre public*) kaalutlusi. Sellega seoses peavad liikmesriikide kohtud ja muud pädevad asutused kohaldamisel austama, järgima ja kaitsma täiel määral põhiõigusi ja põhimõtteid, mis on sätestatud hartas, eelkõige harta artiklis 21, mis käsitleb õigust mittediskrimineerimisele. Seetõttu ei tohiks pädevatel asutustel

olla võimalik kohaldada avaliku korra erandit naiste ja samasooliste paaride diskrimineerimiseks ning see peab alati olema lapse huvides ja neid edendama.

Euroopas soolise võrdõiguslikkuse saavutamine ja struktuurse ebavõrdsuse kaotamine nõuab mitte ainult ELi institutsioonide, poliitikakujundajate ja valitsusväliste organisatsioonide, vaid ka liikmesriikide tugevat pühendumust.

MUUDATUSETTEPANEKUD

Naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon palub vastutaval õiguskomisjonil võtta arvesse arvesse järgmist:

Muudatusettepanek 1
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(4a) Käesoleva määruse tähenduses tuleb avalikku korda tõlgendada kitsalt kooskõlas Euroopa Liidu Kohtu praktikaga. Otsuses C-490/20 kordas Euroopa Liidu Kohus seisukohta, et mõistet „avalik kord“ kui põhivabadusest tehtava erandi põhjendust tuleb tõlgendada kitsalt, mistõttu ei saaks iga liikmesriik selle ulatust kindlaks määrata ühepoolselt, ilma liidu institutsioonide tehtava kontrollita.

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 11

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(11) Laste jaoks tulenevad põlvnemisest mitmed õigused, sealhulgas õigus identiteedile, nimele, kodakondsusele (kui seda reguleerib ius sanguinis), vanemate hooldus- ja suhtlusõigus, ülalpidamisõigus, pärimisõigus ja õigus olla esindatud oma vanemate poolt. Kui liikmesriigis ei tunnustata teises liikmesriigis kindlakstehtud põlvnemist, võivad sellel	(11) Laste jaoks tulenevad põlvnemisest mitmed õigused, sealhulgas õigus identiteedile, nimele, kodakondsusele (kui seda reguleerib ius sanguinis), vanemate hooldus- ja suhtlusõigus, ülalpidamisõigus, pärimisõigus ja õigus olla esindatud oma vanemate poolt. Kui liikmesriigis ei tunnustata teises liikmesriigis kindlakstehtud põlvnemist, võivad sellel

olla tõsised negatiivsed tagajärjed laste põhiõigustele ja siseriiklikust õigusest tulenevatele õigustele. See võib sundida perekondi alustama kohtuvaidlust, et nende põlvnemissuhet lapsega tunnustataks teises liikmesriigis, kuigi nende menetluste tulemused on ebakindlad ning menetlused võtavad oluliselt aega ja nendega kaasnevad kulud nii perekondade kui ka liikmesriikide kohtusüsteemide jaoks. Lõppkokkuvõttes võivad perekonnad hoiduda vaba liikumise õiguse kasutamisest kartuse tõttu, et teises liikmesriigis ei tunnustata nende põlvnemissuhet lapsega siseriiklikust õigusest tulenevate õiguste teostamisel.

olla tõsised negatiivsed tagajärjed laste põhiõigustele ja siseriiklikust õigusest tulenevatele õigustele. See võib sundida perekondi alustama kohtuvaidlust, et nende põlvnemissuhet lapsega tunnustataks teises liikmesriigis, kuigi nende menetluste tulemused on ebakindlad ning menetlused võtavad oluliselt aega ja nendega kaasnevad kulud nii perekondade kui ka liikmesriikide kohtusüsteemide jaoks. Lõppkokkuvõttes võivad perekonnad hoiduda vaba liikumise õiguse kasutamisest kartuse tõttu, et teises liikmesriigis ei tunnustata nende põlvnemissuhet lapsega siseriiklikust õigusest tulenevate õiguste teostamisel. ***Kui perekondadel lastakse jääda väljapoole ühiskonna aluseks olevat süsteemi, on tegemist laste ja nende perekondade diskrimineerimisega; tuleb tagada nende õigus turvalisusele ja väärikusele. Kui jätta mõned perekonnad eksisteerimisõiguseta, tähendab see nende ilmajätmist üksikisiku väärikusest ning see on vastuolus euroopalike väärtustega ja soolise võrdõiguslikkuse edendamisega. Ühes liikmesriigis kindlakstehtud põlvnemissuhte mittetunnustamine teise liikmesriigi poolt mõjutab eelkõige vikerkaareperesid (LGBTIQ+ pered) ja muud liiki perekondi, mis tuumperekonna mudeliga ei ühti. See on eelkõige nii juhul, kui vanemate ja lapse vahel puudub bioloogiline seos. Käesoleva määrusega tuleks tagada, et lapsed saaksid kasutada oma õigusi ja säilitada oma õigusliku seisundi piiriülestes olukordades, olenemata perekondlikust olukorrast ja ilma diskrimineerimiseta.***

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 14

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(14) ELi toimimise lepingu artikli 21 ja	(14) ELi toimimise lepingu artikli 21 ja

sellega seotud teiseste õigusaktide alusel, nagu neid on tõlgendanud Euroopa Kohus, ei saa liikmesriigi riikliku identiteedi austamine ELi lepingu artikli 4 lõike 2 alusel ja liikmesriigi avalik kord olla põhjus, miks keelduda tunnustamast põlvnemissuhet laste ja nende samasooliste vanemate vahel lapse liidu õigusest tulenevate õiguste teostamisel. Lisaks võib selliste õiguste teostamise eesmärgil tõendada vanemaks olemist mis tahes viisil[52]. Seega ei ole liikmesriigil õigust nõuda, et kui isik tugineb vaba liikumise õiguse kasutamisel õigustele, mis on lapsel liidu õigusest tulenevalt, siis isik peab esitama kas käesoleva määrusega ette nähtud tõendid koos lahendiga või põlvnemist käsitleva ametliku dokumendi või käesoleva määrusega loodud Euroopa vanematõendi. See ei tohiks siiski isikut takistada esitamast sellistel juhtudel soovi korral ka käesoleva määrusega ette nähtud asjakohase tõendi või Euroopa vanematõendi. Tagamaks, et liidu kodanikke ja nende pereliikmeid teavitatakse sellest, et käesolev määrus ei mõjuta lapse õigusi, mis tulenevad liidu õigusest, peaksid sellele määrusele lisatud tõendite ja Euroopa vanematõendi vormid sisaldama avaldust selle kohta, et asjakohane tõend või Euroopa vanematõend ei mõjuta lapse õigusi, mis tulenevad liidu õigusest, eelkõige õigusi, mis on lapsel vaba liikumist reguleeriva liidu õiguse alusel, ning et selliste õiguste teostamiseks võib põlvnemissuhet tõendada mis tahes viisil.

[52] Euroopa Kohtu 25. juuli 2002. aasta otsus kohtuasjas C-459/99, MRAX, ECLI:EU:C:2002:461, punktid 61 ja 62, ning 17. veebruari 2005. aasta otsus kohtuasjas C-215/03, Oulane,

sellega seotud teiseste õigusaktide alusel, nagu neid on tõlgendanud Euroopa Kohus, ei saa liikmesriigi riikliku identiteedi austamine ELi lepingu artikli 4 lõike 2 alusel ja liikmesriigi avalik kord olla põhjus, miks keelduda tunnustamast põlvnemissuhet laste ja nende samasooliste vanemate vahel lapse liidu õigusest tulenevate õiguste teostamisel. ***Keeldumine ei tohi ühelgi juhul olla vastuolus lapse huvidega ja lapse huve tuleb igal juhul austada. Mingil juhul ei tohi keelduda vanemate soo alusel, tuues ettekäändeks lapse huvid.*** Lisaks võib selliste õiguste teostamise eesmärgil tõendada vanemaks olemist mis tahes viisil[52]. Seega ei ole liikmesriigil õigust nõuda, et kui isik tugineb vaba liikumise õiguse kasutamisel õigustele, mis on lapsel liidu õigusest tulenevalt, siis isik peab esitama kas käesoleva määrusega ette nähtud tõendid koos lahendiga või põlvnemist käsitleva ametliku dokumendi või käesoleva määrusega loodud Euroopa vanematõendi. See ei tohiks siiski isikut takistada esitamast sellistel juhtudel soovi korral ka käesoleva määrusega ette nähtud asjakohase tõendi või Euroopa vanematõendi. Tagamaks, et liidu kodanikke ja nende pereliikmeid teavitatakse sellest, et käesolev määrus ei mõjuta lapse õigusi, mis tulenevad liidu õigusest, peaksid sellele määrusele lisatud tõendite ja Euroopa vanematõendi vormid sisaldama avaldust selle kohta, et asjakohane tõend või Euroopa vanematõend ei mõjuta lapse õigusi, mis tulenevad liidu õigusest, eelkõige õigusi, mis on lapsel vaba liikumist reguleeriva liidu õiguse alusel, ning et selliste õiguste teostamiseks võib põlvnemissuhet tõendada mis tahes viisil.

[52] Euroopa Kohtu 25. juuli 2002. aasta otsus kohtuasjas C-459/99, MRAX, ECLI:EU:C:2002:461, punktid 61 ja 62, ning 17. veebruari 2005. aasta otsus kohtuasjas C-215/03, Oulane,

ECLI:EU:C:2005:95, punktid 23–26.

ECLI:EU:C:2005:95, punktid 23–26.

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 36

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(36) Selleks et hõlbustada põlvnemisküsimusi käsitlevate lahendite ja ametlike dokumentide tunnustamist, tuleks käesolevas määruses sätestada ühtsed kohtualluvuse eeskirjad põlvnemise kindlakstegemiseks, kui see on seotud piiriülese elemendiga. Samuti tuleks käesolevas määruses selgitada alla 18aastaste laste õigust, mille kohaselt antakse neile võimalus avaldada oma arvamust menetlustes, mille osalised nad on.	(36) Selleks et hõlbustada põlvnemisküsimusi käsitlevate lahendite ja ametlike dokumentide tunnustamist, tuleks käesolevas määruses sätestada ühtsed kohtualluvuse eeskirjad põlvnemise kindlakstegemiseks, kui see on seotud piiriülese elemendiga. Samuti tuleks käesolevas määruses selgitada alla 18aastaste laste õigust, mille kohaselt antakse neile võimalus avaldada oma arvamust menetlustes, mille osalised nad on***, nagu on sätestatud ÜRO lapse õiguste konventsiooni artiklis 12***.

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 42

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(42) Kui kohtualluvust ei ole võimalik kindlaks teha üldise alternatiivse kohtualluvuse alusel, peaksid pädevus olema selle liikmesriigi kohtul, kus laps asub. See asukoha reegel peaks eelkõige võimaldama liikmesriigi kohtutel teostada pädevust kolmandate riikide kodanikest laste suhtes, sealhulgas rahvusvahelise kaitse taotlejate või saajate suhtes, nagu lapspagulased ja lapsed, kes on rahvusvaheliselt ümber asustatud nende alalise elukoha riigis aset leidnud rahutuste tõttu.	(42) Kui kohtualluvust ei ole võimalik kindlaks teha üldise alternatiivse kohtualluvuse alusel, peaksid pädevus olema selle liikmesriigi kohtul, kus laps asub. See asukoha reegel peaks eelkõige võimaldama liikmesriigi kohtutel teostada pädevust kolmandate riikide kodanikest laste suhtes, sealhulgas rahvusvahelise kaitse taotlejate või saajate suhtes, nagu lapspagulased ja lapsed, kes on rahvusvaheliselt ümber asustatud nende alalise elukoha riigis aset leidnud rahutuste tõttu***, ja inimkaubanduse ohvrid***.

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 49

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(49) Käesoleva määruse kohane põlvnemise kindlakstegemise menetlus peaks aluspõhimõttena andma alla 18aastastele lastele, keda menetlus puudutab ja kes on võimelised vastavalt Euroopa Kohtu praktikale kujundama oma seisukoha, tegeliku ja tulemusliku võimaluse oma arvamust avaldada ning lapse huvisid hinnates tuleks neid seisukohti asjakohaselt arvesse võtta. Käesoleva määrusega tuleks siiski liikmesriikide õiguse ja menetluskorra alusel otsustada küsimus, kes lapse ära kuulab ja kuidas laps ära kuulatakse. Lisaks, kuigi lapsele jääb õigus olla ära kuulatud, ei peaks lapse ärakuulamine olema absoluutne kohustus, kuigi seda tuleks lapse huvisid arvesse võttes hinnata.	(49) ***Vastavalt ÜRO lapse õiguste konventsiooni artiklile 12 ja harta artikli 24 lõikele 1 on kõigil lastel õigus väljendada oma seisukohti, tundeid ja soove kõigis neid puudutavates küsimustes ning õigus sellele, et nende seisukohtadesse suhtutakse tõsiselt ning neid võetakse arvesse.*** Käesoleva määruse kohane põlvnemise kindlakstegemise menetlus peaks ***seetõttu*** aluspõhimõttena andma alla 18aastastele lastele, keda menetlus puudutab ja kes on võimelised vastavalt Euroopa Kohtu praktikale kujundama oma seisukoha, tegeliku ja tulemusliku võimaluse oma arvamust avaldada ning lapse huvisid hinnates tuleks neid seisukohti asjakohaselt arvesse võtta. Käesoleva määrusega tuleks siiski liikmesriikide õiguse ja menetluskorra alusel otsustada küsimus, kes lapse ära kuulab ja kuidas laps ära kuulatakse. Lisaks, kuigi lapsele jääb õigus olla ära kuulatud, ei peaks lapse ärakuulamine olema absoluutne kohustus, kuigi seda tuleks lapse huvisid arvesse võttes hinnata.

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 56

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(56) Avaliku huviga seotud kaalutlustel peaks liikmesriikide kohtutel ja teistel põlvnemist kindlakstegevatel pädevatel asutustel olema õigus erandkorras eirata välisriigi õiguse teatavaid sätteid, kui konkreetsel juhul oleks nende sätete kohaldamine ilmselgelt vastuolus asjaomase liikmesriigi avaliku korraga (ordre public). Kohtul või muul pädeval asutusel ei tohiks siiski olla võimalik	(56) Avaliku huviga seotud kaalutlustel peaks liikmesriikide kohtutel ja teistel põlvnemist kindlakstegevatel pädevatel asutustel olema õigus erandkorras eirata välisriigi õiguse teatavaid sätteid, kui konkreetsel juhul oleks nende sätete kohaldamine ilmselgelt vastuolus asjaomase liikmesriigi avaliku korraga (ordre public). Kohtul või muul pädeval asutusel ei tohiks siiski olla võimalik

kasutada avaliku korra erandit teise riigi õiguse kohaldamise vältimiseks, kui see oleks vastuolus hartaga ja eelkõige selle artikliga 21, mis keelab diskrimineerimise.	kasutada avaliku korra erandit teise riigi õiguse kohaldamise vältimiseks, kui see oleks vastuolus hartaga ja eelkõige selle artikliga 21, mis keelab diskrimineerimise***, või vastuolus lapse huvidega. Rõhutab, et ELi liikmesriigid peavad tunnustama põlvnemissuhet, et võimaldada lapsel piiranguteta kasutada koos kummagi vanemaga õigust vabalt liikuda ja elada kõigi liikmesriikide territooriumil, nagu on tagatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 21 lõikega 1, mille kohaldamine on soolise võrdõiguslikkuse tagamise eeltingimus. Eelkõige ei tohiks pädevatel asutustel olla võimalik kohaldada avaliku korra erandit naiste ja samasooliste paaride diskrimineerimiseks.***

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 60 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(60a) Piiriüleste perekondade õigusrežiimide killustumise vältimiseks koostab komisjon koostöös liikmesriikidega rahvusvahelise näidislepingu, mis põhineb käesoleva määruse reeglitel ja põhimõtetel ning mida liikmesriigid kasutavad kahepoolsete suhete loomiseks kolmandate riikidega, kus kohaldatakse põlvnemise vastastikust tunnustamist.

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 75

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(75) Avaliku huvi kaalutlused peaksid võimaldama liikmesriikide kohtutel või muudel pädevatel asutustel erandlike	(75) Avaliku huvi kaalutlused peaksid võimaldama liikmesriikide kohtutel või muudel pädevatel asutustel erandlike

asjaolude korral keelduda tunnustamast või vajaduse korral võtmast vastu lahendit või ametlikku dokumenti muus liikmesriigis kindlakstehtud põlvnemise kohta, kui selle tunnustamine või vastuvõtmine oleks konkreetsel juhul ilmselgelt vastuolus asjaomase liikmesriigi avaliku korraga (ordre public). Kohtutel või muudel pädevatel asutustel ei tohiks siiski olla võimalik keelduda teises liikmesriigis tehtud lahendi või väljaantud ametliku dokumendi tunnustamisest või vajaduse korral vastuvõtmisest, kui see oleks vastuolus hartaga, eelkõige harta artikliga 21, millega keelatakse diskrimineerimine.	asjaolude korral keelduda tunnustamast või vajaduse korral võtmast vastu lahendit või ametlikku dokumenti muus liikmesriigis kindlakstehtud põlvnemise kohta, kui selle tunnustamine või vastuvõtmine oleks konkreetsel juhul ilmselgelt vastuolus asjaomase liikmesriigi avaliku korraga (ordre public). Kohtutel või muudel pädevatel asutustel ei tohiks siiski olla võimalik keelduda teises liikmesriigis tehtud lahendi või väljaantud ametliku dokumendi tunnustamisest või vajaduse korral vastuvõtmisest, kui see oleks vastuolus hartaga, eelkõige harta artikliga 21, millega keelatakse ***naiste ja samasooliste paaride*** diskrimineerimine***, või vastuolus lapse huvidega***.

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 99 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(99a) Rõhutab, et põlvnemise mittetunnustamine võib tuua kõigis peredes elavatele lastele kahjulikud tagajärjed, näiteks võtta neilt pärimisõiguse või õiguse lasta ühel vanematest tegutseda oma seadusliku esindajana sellistes küsimustes, nagu arstiabi, lapsehoid ja haridus.

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 99 b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(99b) Rõhutab, et teatavat liiki perekonnad peavad põlvnemise tuvastamiseks sageli ette võtma keerulise kohtutee, millega kaasnevad kõrged õigusabikulud. Arvestades, et tunnustamise õiguskindluse tagamine

vähendab tõsiseid muresid ja probleeme, millega mõned perekonnad ELis reisides või liikudes kokku puutuvad.

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Käesolevas määruses sätestatakse ühised õigusnormid kohtualluvuse ja kohaldatava õiguse kohta seoses põlvnemise kindlakstegemisega liikmesriigis piiriülestes olukordades, ühised õigusnormid teises liikmesriigis põlvnemisasjades tehtud lahendite ning koostatud või registreeritud ametlike dokumentide tunnustamiseks või vajaduse korral vastuvõtmiseks liikmesriigis ning luuakse Euroopa vanematõend.	Käesolevas määruses sätestatakse ühised õigusnormid kohtualluvuse ja kohaldatava õiguse kohta seoses põlvnemise kindlakstegemisega liikmesriigis piiriülestes olukordades, ühised õigusnormid teises liikmesriigis põlvnemisasjades tehtud lahendite ning koostatud või registreeritud ametlike dokumentide tunnustamiseks või vajaduse korral vastuvõtmiseks liikmesriigis ning luuakse Euroopa vanematõend. ***Neid norme kohaldatakse, ilma et see piiraks perekonna laadi või liiki või liikmesriigis kindlaks tehtud lapsendamist ühe või mõlema lapsevanema poolt.***

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõik 1 – punkt 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. „põlvnemine“ – põlvnemissuhe, mis on kindlaks tehtud seaduses sätestatud korras. See hõlmab konkreetse vanema või vanemate lapseks olemise õiguslikku seisundit;	1. „põlvnemine“ – ***lapse ja vanema vaheline*** põlvnemissuhe, mis on kindlaks tehtud seaduses sätestatud korras. See hõlmab konkreetse vanema või vanemate lapseks olemise õiguslikku seisundit; *(Käesolevat muudatusettepanekut, st põlvnemissuhte muutmist lapse ja vanema vaheliseks põlvnemissuhteks, kohaldatakse kogu teksti ulatuses. Muudatuse vastuvõtmise korral tuleb see sisse viia kogu tekstis.)*

Selgitus

Määruse eesmärk on kaitsta lapse õigusi, mis tulenevad asjaolust, et lapsel on vanem ja põlvnemine on kindlaks tehtud seaduses sätestatud korras. Muudatusettepaneku eesmärk on seda lapsekeskset käsitust paremini kajastada.

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 17 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	2a. Neid norme kohaldatakse, ilma et see piiraks perekonna laadi või liiki või liikmesriigis kindlaks tehtud lapsendamist ühe või mõlema lapsevanema poolt.

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 22 – lõige 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. Liikmesriikide kohtud ja muud pädevad asutused järgivad käesoleva määruse artikli 1 kohaldamisel hartas tunnustatud põhiõigusi ja põhimõtteid, eelkõige harta artiklit 21 mittediskrimineerimise põhimõtte kohta.	2. Liikmesriikide ***sõltumatud*** kohtud ja muud pädevad asutused ***austavad,*** järgivad ***ja kaitsevad täiel määral*** käesoleva määruse artikli 1 kohaldamisel hartas tunnustatud põhiõigusi ja põhimõtteid, eelkõige harta artiklit 21 mittediskrimineerimise põhimõtte kohta***, ning neid ei tohi mingil juhul kasutada ettekäändena vanemate sooliseks diskrimineerimiseks. Keeldumine ei tohi ühelgi juhul olla vastuolus lapse huvidega ja lapse huve tuleb igal juhul austada.***

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 31 – lõige 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(a) kui tunnustamine on ilmselgelt vastuolus selle liikmesriigi avaliku korraga, kus taotletakse tunnustamist, võttes arvesse lapse huvisid;	(a) kui tunnustamine on ilmselgelt vastuolus selle liikmesriigi avaliku korraga, kus taotletakse tunnustamist, võttes ***alati*** arvesse ***ja kaitstes*** lapse huvisid;

Muudatusettepanek 17

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 39 – lõige 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(a) kui tunnustamine on ilmselgelt vastuolus selle liikmesriigi avaliku korraga, kus taotletakse tunnustamist, võttes arvesse lapse huvisid;	(a) kui tunnustamine on ilmselgelt vastuolus selle liikmesriigi avaliku korraga, kus taotletakse tunnustamist, võttes ***alati*** arvesse ***ja kaitstes*** lapse huvisid; ***Mingil juhul ei tohi keelduda vanemate soo alusel, tuues ettekäändeks lapse huvid.***

Muudatusettepanek 18

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 45 – lõige 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. Liikmesriikide kohtud ja muud pädevad asutused kohaldavad lõikes 1 osutatud avalikku korda (ordre public), järgides põhiõigusi ja põhimõtteid, mis on sätestatud hartas, eelkõige harta artiklis 21, mis käsitleb õigust mittediskrimineerimisele.	2. Liikmesriikide kohtud ja muud pädevad asutused kohaldavad lõikes 1 osutatud avalikku korda (ordre public), ***austades,*** järgides ***ja kaitstes täiel määral*** põhiõigusi ja põhimõtteid, mis on sätestatud hartas, eelkõige harta artiklis 21, mis käsitleb õigust mittediskrimineerimisele***, ning austavad seega naiste ja samasooliste paaride õigusi. See peab alati olema lapse huvides ja neid edendama.***

Muudatusettepanek 19

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 49 – lõige 3 – punkt h a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(ha) vanematõend peab olema kättesaadav kõigis ELi ametlikes keeltes ja punktkirjas ning olema sooneutraalne.

Muudatusettepanek 20

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 70 – lõige 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. Hiljemalt ***[viis*** aastat pärast käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva] esitab komisjon Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele aruande käesoleva määruse kohaldamise kohta, sealhulgas hinnangu tekkinud praktiliste probleemide kohta, mida toetab liikmesriikide esitatud teave. Aruandele lisatakse vajaduse korral seadusandlik ettepanek.	1. Hiljemalt ***[kolm*** aastat pärast käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva] esitab komisjon Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele aruande käesoleva määruse kohaldamise kohta, sealhulgas hinnangu tekkinud praktiliste probleemide kohta, mida toetab liikmesriikide esitatud teave. Aruandele lisatakse vajaduse korral seadusandlik ettepanek.

Muudatusettepanek 21

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 70 – lõige 2 – punkt a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(a) päritoluliikmesriigis tehtud lahendi või põlvnemist kinnitava, siduva õigusjõuga ametliku dokumendi tunnustamisest keeldumise taotluste arv vastavalt artiklile 32 ning nende juhtumite arv, mille puhul tunnustamisest keelduti;	(a) päritoluliikmesriigis tehtud lahendi või põlvnemist kinnitava, siduva õigusjõuga ametliku dokumendi tunnustamisest keeldumise taotluste arv vastavalt artiklile 32 ning nende juhtumite arv, mille puhul tunnustamisest keelduti***, ning käesoleva määruse artikli 31 sätete kohaselt põhjused, miks tunnustamisest keelduti***;

NÕUANDVA KOMISJONI MENETLUS

Pealkiri	Kohtualluvus, kohaldatav õigus, põlvnemisega seotud asjades tehtud lahendite tunnustamine ja ametlike dokumentide vastuvõtmine ning Euroopa vanematõendi loomine
Viited	COM(2022)0695 – C9-0002/2023 – 2022/0402(CNS)
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	JURI 16.1.2023
Arvamuse esitajad istungil teada andmise kuupäev	FEMM 16.1.2023
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	Robert Biedroń 19.9.2023
Eelmine arvamuse koostaja	Margarita de la Pisa Carrión
Läbivaatamine parlamendikomisjonis	26.6.2023 19.7.2023
Vastuvõtmise kuupäev	19.9.2023
Lõpphääletuse tulemus	+: 26 –: 6 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Isabella Adinolfi, Christine Anderson, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Annika Bruna, Maria da Graça Carvalho, Margarita de la Pisa Carrión, Gwendoline Delbos-Corfield, Rosa Estaràs Ferragut, Lina Gálvez Muñoz, Lívia Járóka, Arba Kokalari, Alice Kuhnke, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Karen Melchior, Johan Nissinen, Maria Noichl, Carina Ohlsson, Pina Picierno, Evelyn Regner, Diana Riba i Giner, Eugenia Rodríguez Palop, María Soraya Rodríguez Ramos, Maria Veronica Rossi, Christine Schneider, Sylwia Spurek
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Abir Al-Sahlani, Silvia Modig, Eleni Stavrou, Hilde Vautmans
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Laura Ballarín Cereza, Martin Hojsík

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

26	+
PPE	Isabella Adinolfi, Maria da Graça Carvalho, Rosa Estaràs Ferragut, Arba Kokalari, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Christine Schneider, Eleni Stavrou
Renew	Abir Al-Sahlani, Martin Hojsík, Karen Melchior, María Soraya Rodríguez Ramos, Hilde Vautmans
S&D	Laura Ballarín Cereza, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Lina Gálvez Muñoz, Maria Noichl, Carina Ohlsson, Pina Picierno, Evelyn Regner
The Left	Silvia Modig, Eugenia Rodríguez Palop
Verts/ALE	Gwendoline Delbos-Corfield, Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek

6	-
ECR	Johan Nissinen, Margarita de la Pisa Carrión
ID	Christine Anderson, Annika Bruna, Maria Veronica Rossi
NI	Lívia Járóka

0	0

Key to symbols:
+ : poolt
- : vastu
0 : erapooletu